

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Reprobationis nullam dari causam ex parte reprobi, senserunt Durandus,
Gregorius, & alij cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

possit gratiam adipisci, qui reprobatur a Deo, tamen quod in hoc peccatum, vel illud labatur ex eius libero arbitrio cōtingit. Vnde & merito sibi imputatur in culpam.

Explicatio Articuli.

Ratio Sancti Thomæ.

Conclusio est affirmans, & de fide: constat enim ex Scriptura, multos à Deo reprobati. Probat vero eam S. Thom. hac ratione, prædestinatio est pars prouidentia: ad prouidentiam autem pertinet, permittere aliquos defectus à fine, ergo ad reprobationem quoque pertinebit permittere, ut aliqui homines gloriam non consequantur. Cum dicit, ad prouidentiam pertinet aliquos permittere defectus à fine, non loquitur de prouidentia peculiari, sed de vniuersali, de qua loquutus fuerat qu. 22. art. 2. ad 2. & de eo, qui habet generalem curam, & prouidentiam omnium, quem appellat ibi vniuersalem prouisorum. Ut autem obseruauit Caiet. in hoc art. non arguit S. Thom. in hac ratione ab vniuersali ad speciale: hoc est, à prædestinatione in genere, ad reprobationem, quæ est species, & pars quedam illius, hæc enim esset inutilis forma arguendi, sed à simili, hoc modo. Sicut ad prouidentiam communem aliarum rerum pertinet, aliquas earum permittere, ut à suis finibus deficiant, sic etiam ad prouidentiam, qua Deus homines dirigit in vitam æternam, pertinebit, permittere etiam, ut aliqui ab eo fine deficiant. Porro notandum est, hac ratione solum probati reprobationem, & permissionem deficiendi à fine, quæcunque est, ad Dei prouidentiam spectare: sicut etiam ipsa ordinatio ad finem ad Dei prouidentiam pertinet: non tamen probat eodem modo nunc Dei prouidentiam permittere, aliquos homines à fine suo deficere, sicut etiam aliquos in suum finem perducit; poterat enim Dei prouidentia ita res omnes deducere in fines suos, ut nullam permitteret, ab eo deficere.

Quid probet.

DISPUTATIO XCV.

An reprobationis ex parte reprobi datur aliqua causa?

Reprobationis nullam dari causam ex parte reprobi, senserunt Durandus, Gregorius, & alij. cap. 1.

Opinio Scoti, & aliorum, cap. 2.

Peccatum originale causam esse reprobationis, recentiores arbitrantur, cap. 3.

Notationes quedam pro explicatione verioris sententia, cap. 4.

De causa reprobationis in adultis verior opinio, cap. 5.

De causa reprobationis paruulorum quid sentiendum sit, cap. 6.

Explicantur testimonia aliorum pro prima sententia, c. 7.

Expenditur locus ad Rom. 9. de Iacob, & Esau, cap. 8.

Respondetur rationibus pro eadem opinione adductis, cap. 9.

Quo pacto Deus sit causa obdurationis, cap. 10.

CAPVT I.

Reprobationis nullam dari causam ex parte reprobi, senserunt Duran. Greg. & alij.

Bona pars huius controuersia de voce est, tametsi aliqua etiam, minor tamen, de re-

ipsa inter Doctores dissensio sit. Nihilominus ad eius maiorem perspicuitatem aliorum sententias referre, opera pretium duxi. Atque in primis illa nobis occurrit, quæ affirmat, nullam ex parte reprobi dari causam reprobationis, sicut diximus, prædestinationis nullam dari ex parte prædestinati. Hanc sequuntur Dur. in 1. disp. 41. q. 2. præsentim num. 14. Gregor. q. 1. art. 2. concl. 4. & 5. Marfil. in 1. q. 4. art. 2. concl. 4. & seqq. Driedo 1. p. de concordia lib. arbit. & prædestin. cap. 3. conclus. 1. & 2. quæ ponitur post quatuor alias principales, Adde, mus in illud ca. 9. epist. ad Roman. Quid ergo dicimus? Ferrar. 3. contr. Gent. cap. 16. 1. quibus addere possumus Sancti Thom. in hac q. 23. art. 5. ad 3. ex his tamquam Doctores S. Thom. Driedo, & Duran. non dicunt absolute, reprobationis nullam dari causam ex parte reprobi, sed nullam esse causam, ob quam hic potius, quam alius reprobetur, aut quod idem est, cur hic prædestinetur & discernatur à massa perditionis, ille vero in ea relinquantur, & reprobetur. Quorum opinionem in primis nonnulli recentiores defendunt, concedentes quidem esse causam communem omnibus hominibus, scilicet peccatum originale, vel primi parentis, ob quam sufficienter quique reprobari posset, & aliqui fuerint de facto reprobat; nullam tamen dari causam peculiarem præter Dei beneplacitum, ob quam hic potius quam ille in ea massa fuerit relictus. Ceteri vero absolute docent, reprobationis ex parte reprobi non dari causam; qui tamen solum videntur loqui de peccato actuali ipsius reprobi, ut nullum tale fuerit causa suæ reprobationis, at de peccato originali idem omnino docet Marius: ceteri nihil expresse dicunt.

Sunt deinde nonnulli Thomistæ, qui tam seuerè hanc sequuntur opinionem, ut affirmant, eundem ordinem seruasse Deum in reprobatione, quem in prædestinatione tenuit, scilicet ante præuila peccata sola suo voluntate decreuerit quosdam à regno cælorum excludere, licet non ad pœnam sensus destinauerit: sicut ex aduerso in eorum sententia prædestinatis ante merita præuila, regnum cælorum efficaciter dare voluit. Deinde quos voluit excludere, permiserit labi in peccatum ea intentione, ut eos excluderet à regno, post electionem quorundam ad gloriam, eos efficaciter vocauit. Allegati tamen Doctores initio capitis pro hac sententia non docent, ante præuila peccata voluisse Deum aliquem regno cælorum extorrem facere, neque id negant, sed eo probant, reprobationis non dari causam, quia prima permissionis in peccatum non datur.

De paruulis vero, licet expresse non loquantur, idem omnino dicere debent, computando effectus reprobationis à permissione, qua Deus permittit eos labi in peccatum originale. Excipio Duran. qui in 1. d. 40. q. 1. num. 6. expresse concessit, in eodem instati, quo Deus ante opera decreuit, quosdam efficaciter eligere ad regnum cælorum, quosdam etiam, nempe reprobos, ab eo reiecit, & hanc putat esse reprobationem, vel inde saltem reprobationem incipere. Duos autem solum effectus illi assignat, nempe excludere à regno, & destinare ad pœnam sensus: priorem autem excludit ex æquo, & directe non opponi prædestinationi, sed cuiusdam antecedenti prædestinationem, scilicet

scilicet electioni ad vitam eternam, quam censet factam esse ante merita. Excipio etiam Ferrar. qui eo cap. §. Pro solutione, circa finem, plane indicat Deum neminem damnare, aut reijcere à regno suo voluisse, quod ipse appellat deferere, nisi preiusta culpa.

Hæc opinio in primis auctoritate probatur Sapient. 12. Neque rex, neque tyrannus in conspectu tuo inquit de iis, quos perdidisti. Cum ergo sis iustus, iuste omnia disponis. ipsum quoque, qui non debet puniri, condempnas. & exterum æstimas à tua virtute. Ergo prius, quam quis præciatur dignus aliquo supplicio ex propria iniquitate, Deus exterminauit eum de regno suo, & ad eternam penam destinauit.

Deinde ad Rom. 9. sæpius hæc eadem sententia insinuat. Primo illis verbis: Quod si Deus volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia vasa iræ apta in interitum, vt ostendere diuitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ (supple) Quid adhuc queritur homo: aut quod idem est, vt supplet Augustin. l. lib. ad Simplician. q. 2. post medium: Tu quis es, qui respondeas deo? sermo enim ecclipticus est, & ex præcedentibus illa pars suppleri debet. Vel possumus explicare participium, Volens, vt habeat vim verbi, & sensus sit: quod si volens fuit, id est, voluit ostendere iram, ad hoc vtique sustinuit vasa apta in interitum, vt ostenderet diuitias gloriæ suæ, &c. ex utroque autem sensu plane colligitur, Deum prius voluisse ostendere iram, hoc est, homines ad penam destinasse, & ad hoc permisisse in peccatum labi, & multo tempore sustinuisse, vt digni intenderentur seueritate iudicij sui: nullam ergo ex ipsis culpam expectauit Deus, aut præiudit, vt eos reprobareret, hoc est, à regno celorum excluderet, & in peccatum labi permitteret; quibus duobus cuiusque reprobatio constat.

Secundo id ipsum in Pharaone expressit ibidem Paulus, cum paulo antea inquit: Dicit enim Scriptura Pharaoni: quia in hoc ipsum exiit a te, vt ostendam in te virtutem meam, hoc est, potentiam: ac si dicere, ideo sustinuit te multo tempore, & permisit in peccata prolabi, vt penam, quam tibi prædestinaueram, infligerem. Ex quibus colligi videtur, ante omnem voluntatem permitte di peccatum decreuisse Deum, quosdam punire, & à regno celorum expellere: id quod vt præstaret, sustinuit eos in multa patientia, permittens eos in multa labi peccata. Tercio denique eodem cap. Paulus de duobus illis fratribus Iacob, & Esau inquit, antequam quidquam boni, vel mali egissent, Iacob fuisse à Deo dilectum, & Esau odio habitum.

Ex Patribus vero Augustin. lib. 1. ad Simplician. q. 2. & lib. 1. de Genesi ad litteram, cap. 1. o. de prædestinatione, & gratia, cap. 15. & 16. & passim lib. de prædest. Scriptor. & de bono perseuer. & Prosper lib. 1. de vocatione Gentium, cap. 21. alias 7. eandem sententiam docuisse videntur. Ex quibus omnibus præsertim Scripturæ testimoniis non solum colligi videtur, reprobationis non dari causam, quia primæ permissionis non datur, verum etiam quia ante præiusta peccata Deus decreuit illis negare regnum celorum.

Postremo ratione confirmatur, quia prædestinatio, & reprobatio sunt paræ diuine providentiæ ex quo eam diuidentes; in duobus igitur hominibus altero prædestinato, altero reprobo

Vasquez in 1. part. Tomus I.

æqualiter incipiunt: sed prædestinatio incipit in prædestinato à prima congrua vocatione, quæ cum perseuerantia connectitur: ergo reprobatio incipiet à negatione congruæ vocationis: huius autem non datur causa; ergo nec reprobationis. Si enim aliqua illius esset causa, esset peccatum præcedens, nullum autem peccatum esse potest, quod non antecedit permissio: ergo tandem ad permissionem primam, cuius nulla sit causa, veniendum est. Hæc ratio solum probat sententiam Scholasticorum, qui dicunt, reprobationis ideo non dari causam, quia non datur primæ permissionis; non tamen probat, ante præiusta peccata Deum decreuisse, excludere aliquos à regno celorum. Deinde si reprobationis daretur causa ex parte adultorum, sequeretur in eorum situm esse potestatem, reprobari, & non reprobari. Quod si ipsis subest non reprobari, erit etiam liberum prædestinari, nam medium non est, & qui non est reprobis, debet esse prædestinatus: sed nullus habet in sua potestate, vt sit prædestinatus: ergo nec habet, vt non sit reprobus.

Vt hanc sententiam refellamus, duo probanda sunt: vnum est, Deum non decreuisse ante præiusta peccata quemquam expellere à beatitudine; alterum est reprobationem seu reiectionem à gloria in reprobis, non incipere à prima permissione, tamen si aliqua reprobatio inde incipiat. Vtrumque vero non obscure ex Patribus, & ratione ostendimus cap. 4. & 5. nostram confirmantes opinionem.

CAPVT II.

Opinio Scoti, & aliorum.

Parum ab hac sententia differt Scotus. Nam in 1. d. 41. q. 1. §. Potest aliter, asserit, duplicem in Deo esse reprobationem alteram vocat punitivam: alteram vero permissivam. Docet ergo primum, punitivæ dari causam, & ex præiustis peccatis factam fuisse; quia nunquam Deus aliquem destinat ad penam nisi propter peccata & ita nunquam punire decernit, nisi eisdem præiustis. Vt enim ait August. epist. 105. & nos fufius infra ostendimus; Deus non est prius ultor, quam homo peccet. Deinde inquit, reprobationis permissivæ non dari causam: quia quod homo permittatur labi in primum peccatum, nulla ex parte illius datur causa: huius enim solum nititur Scotus causam negare, de peccato vero communi primi parentis nihil asserit. Fateri autem debet permissioni nostræ illud peccatum sufficientem causam dedisse.

Ex hac doctrina hunc ordinem in mente diuina Scotus assignat. Primum, habuit Deus simul suo conspectui presentes Petrum, & Iudam verbi causa, atque decreuit efficaciter Petrum beare, antequam eius merita præciseret: circa Iudam vero nihil de gloria decreuit, sed negatiue (vt alit) circa illum se habuit. Secundo statuit vocare Petrum, & gratiam suam illi dare: at circa Iudam eodem modo negatiue se habuit, sicut in primo. In tertio præiunxit permittere, vt Iudas laberetur in peccatum vsque ad vltimum vitæ, & ex duabus illis negationibus positis ipsum præiudit in peccato moriturum. In quarto præiudens Deus vtriusque exitum decreuit Petro dare gloriam, & Iudam æterno supplicio punire.

FFF 3

Scotus